

Om Dukkehaver

af Bent Christoffer Nielsen

I disse år er der på ny gået mode i »japanske haver« under en eller anden form med sten, vand og miniplanter.

Denne mode er betydelig ældre, end man tror. Thi i områder, hvor søfarten på orienten har været omfattende, har søfolk, når de kom hjem, for deres koner kunnet berette om sådanne haver. Således også i Troense.

Men først et lille sidespring.

I min barndom i trediveerne lavede konerne her i Landet by også »japanske haver«. Disse var ikke til udendørs brug, men anlagt i brede flade urtepotter med kaktus, miniplanter, koralstokke, sneglehuse og små »søer« lavet af spejlglas lagt ned i jorden. De stod til pynt i vindueskarmene,

og man konkurrerede, naturligvis, om hvem der kunne lave den flotteste.

Der findes tilfældigvis fra det 19. århundrede også en beretning om en særpræget have i Troense. På den tid var søfarten betydelig og havekulturen af en vis standard. Den beskrevne dukkehaver må som sådan betragtes som en variant af denne trang til at lave en form for mini-idyl i det almindelige billede af en have.

Nedenstående beretning, som gengives i sin fulde længde og med de originale vignetter, er fundet i en lille bog fra 1881 med titlen »Fundne Blade,« »Smaaskitser fra Have, Mark og Skov.« Skrevet af direktør for Havebrugs-højskolen »Vilvorde«, Stephan Nyeland.

Dukkehaven.

»Den lille smukke Ø Taasinge kjender alle af Navn, og mange har glædet sig ved at besøge den; man siger, at Fyn er Danmarks Have, og Taasinge den skønneste Plet i Haven. Lad os besøge den lille Skipperby Troense.

Fra Svendborg sejler vi i Baad dertil; paa højre Haand har vi Taasinge, paa venstre

Øxnebjerg og de dejlige Spaseregange langs Svendborgsund til Kristiansminde. Højt ligger Byen over Skoven med Udsigt ud imod Sundet; længere henne gamle Hestehave, denne smukke Skov, med sine høje Bakker og Fiskedamme, den ene under den anden, og de store Frugthaver. Længere fremme ligger

Bjørnemose, saa kommer Thurø; nu begynder ogsaa det smukke paa højre Side. En lille Fiskerhytte paa Skrænten, saa Mark, saa Skov og den maleriske lille Vandmølle »Venteposen«. Vandhjulet drives fra Mølle-dammen, der ligger højt bag ved Husene i Skygge af Skoven.

Snart er Skoven passeret, og vi sejler ind i Troense Havn. Gaar vi til venstre, naar vi kommer op i Byen, ad Landevejen til Valdemars Slot, studser man over de pyntelige Haver, baade foran Husene og ligeoverfor langs med Kysten. Det er, som om Haverne ikke kunde nøjes med at være uden Døre, men er dragne ind i Husene med. Hvert Vindue, selv i det fattigste Hus, stråler af Blomster i alle Farver. Gaar vi frem ad Vejen, ser vi strax en Have forsynet med Flagstænger, som ikke ender i en Knap som alle andre Steder, men paa Toppen af hvert sidder der et lille Skib, fuldt udstyret, som fortæller: »Her er Skippers Have! « Gaar vi indenfor, ser vi, at alt er pynteligt og net som om Bord paa et Skib. Især falder Øjet paa Løgene; de voxer ikke alene i Jorden, men de skyder ogsaa høje Stængler i Vejret. Aldrig ser man Etage-løg saa smukke som der; to, tre Etager voxer de op; det er, som om den gamle Skipper ved sin Pleje har bragt dem til at glemme deres ægyptiske Hjem. Gaar vi videre frem, standser vi overfor vort Maal, den bekjendte Dukkehave. Den har været der, saa længe jeg kan huske tilbage, og enhver, der har kjørt forbi i de mange Aar, har holdt stille for at se den. Alt var i den Have smaat og sirligt som i et Dukkeskab. Smaa Stenhøje, beplantede med de mindste Planter, man kunde finde; Busketter, dannede af de laveste Buske; smaa Træer; og alt i Haven var passet sammen for at danne et smukt lille hele. Saaledes var der under Træerne smaa Bænke, foran tilsvarende Borde. En lille Flagstang manglede heller ikke; paa Bænkene sad der Dukker, naar Vejret var godt. Til daglig var de i Hverdagsklæder, og om Søndagen i deres bedste Stads. Det var en lille Pige, som

morede sig dermed; hun holdt al Ting saa sirligt og net, at baade Børn og voxne glædede sig over at se det. Og spurgte man om den lille Have, saa vidste alle Besked og viste Vej til Dukkehaven. Den lille Pige blev voxen men blev dog ved at passe sin Have, da den var til Glæde for saa mange. Nu er den forsvunden; man sagde, at Ejerinden var rejst bort fra Øen, men Mindet om Dukkehaven vil længe staa frisk blandt Øens Beboere, og Børn paa 8-10 Aar beklagede, at den ikke var mere, og talte om den som noget af det dejligste, der havde været til.«

Biografi:

Stephan Peter Nyeland, født 12. september 1845 i Korsør. Uddannet som hande-lsgartner hos den kendte gartner F. J. Koch, København. Han fik sin havebrugseksamen fra Landbohøjskolen, og efter en række ansættelser, viderestudier og eksaminer oprettede han sin egen havebrugsskole i Charlottenlund, den meget kendte »Vilvorde«, hvis høje faglige niveau har gavnet talrige elever gennem tiderne.

Nyeland har derudover udfoldet stor skribentvirksomhed og foredragsvirksomhed. Blandt hans mindre kendte arbejder findes så den lille beretning fra Troense.

Bent Christoffer Nielsen, f. 1923 i Landet. Amatørmusiker på clarinet og fagot. Arbejder med Tåsinges Musikhistorie. Artikler i Tåsinge Årbog 1988, 1994, 1995, 1996, 1998 og 2000. Musik-anmelder ved Fyns Amts Avis siden 1977. Bopæl: Enkesædet, Skovballevej 21, Taasinge, 5700 Svendborg.